

32. Liikennelaitos

Helsingin kaupungin liikennelaitoksen toimintakertomus¹⁾ v:lta 1947 oli seuraavan sisältöinen:

Kuluneen toimintakauden merkillepantavin seikka on laitoksen tuottama huomattava tappio. Syynä tähän taloudelliseen huonoon tulokseen voidaan mainita yhtämittaiset palkkojen korotukset sekä raitiovaunuston, bussivaunuston ja ratojen huomattavasti nousseet korjauskustannukset. Kun tämän lisäksi hinta- ja palkkaneuvosto ei ole suostunut ajoissa tehtyihin ajomaksukorotusehdotuksiin, on selvää että tappio on noussut näin suureksi. Vertauksen vuoksi esitetään laitoksen vuotuiset menot v. 1938—47 seuraavasti:

Menot, mk		Voitto (+) tappio (—)		Menot, mk		Voitto (+) tappio (—)	
1938	80 886 863: 01	+1	331 719: 79	1943	164 779 547: 50	+	896 121: 30
1939	86 074 322: 45	+	275 118: 40	1944	168 258 655: 35	+	908 426: 40
1940	87 364 846: 85	+	529 496: 70	1945	274 615 862: 40	—	103 897: 55
1941	121 860 217: 15	+1	934 832: 45	1946	474 735 222: 80	+	16 776 262: 45
1942	140 728 514: 60	+	522 875: 90	1947	687 271 012: 75	—	110 854 754: 65

Yllä olevasta huomataan, että menojen nousu on verrattain tasainen ja inflaation kulun mukainen. Jos verrataan v:n 1947 menoja v:n 1938 menoihin, on nousu n. 8.5-kertainen. V. 1938 maksoi alennuslippu 83 $\frac{1}{3}$ p ja v. 1947 4 mk; nousu oli siis 4.8-kertainen. Menetetty siirto-oikeus arvioitaneen, aikaisemmin tehdyn tilaston mukaan, n. 25 %:ksi.

Liikennelaitoksen lautakunta

Liikennelaitoksen lautakuntaan kuuluivat v. 1947 puheenjohtajana rahatoimenjohtaja E. von Frenckell ja varapuheenjohtajana professori E. Suolahti sekä muina jäseninä toimitussihteeri H. Ahokanta, maalari K. Broström, osastonpäällikkö Y. Laine, professori H. Schybergson, kunnallisraatimies Y. Similä, sihteeri J. Turunen ja toimitusjohtaja T. Valanne.

Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa toimi kiinteistöjohtaja V. V. Salovaara.

Lautakunnan kokousten lukumäärä oli vuoden kuluessa 32 ja pöytäkirjan pykälien 836. Lautakunnalle esitettyjen kirjeiden lukumäärä oli 729 sekä lähetettyjen kirjeiden 463 ja otteiden 1 341.

Lautakunnan lopulliset päätökset. Lautakunnan vuoden kuluessa käsittelemistä asioista mainittakoon seuraavat, jolloin ei ole selostettu lähete- ja väliastepäätöksiä, ei kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen lähettämiä päätöksiä eikä enimmäkseen vähäisemmissä asioissa tehtyjä päätöksiä, jotka koskivat laitoksen sisäistä työskentelyä, samoin ei

¹⁾ Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1949.

myöskään henkilökuntaa koskevia päätöksiä, paitsi mikäli ne ovat olleet periaatteellista laatua;

— päätettiin pitää lautakunnan kokoukset joka toisena arkiperjantaina klo 16.00 tammi-kuun 10 p:stä alkaen ¹⁾;

— jättää pöytäkirjojen tarkistus puheenjohtajan ja liikennelaitoksen toimitusjohtajan tehtäväksi ²⁾;

— hylätä Helsingin raitiotiehenkilökunnan yhteisjärjestön anomus, että järjestön laitoksen henkilökunnan keskuudessa suoritettavaa valistustyötä varten valitsema toimihenkilö vapautettaisiin hänen varsinaiseen ammattiinsa kuuluvan työn suorittamisesta ³⁾;

— jättää tilaamatta Suomen metalliteollisuuden työnantajaliiton julkaisuja lukuunottamatta palkkatilastoa, jos se saadaan tilata erikseen ⁴⁾;

— hyväksyä liikennelaitoksen v:n 1946 poistot ⁵⁾;

— korottaa liikennelaitoksen palo- ja ryöstövakuutukset ⁶⁾;

— korvata niille työntekijöille, jotka v. 1946 olivat oikeutettuja saamaan enemmän suojapukuja tai työtakkeja kuin olivat saaneet, saamatta jäänyt suojapuku tai työtakki v:n 1946 hintojen suuruisella rahamäärällä, jolloin oli otettava huomioon asianomaisen henkilön käyttämän puvun suuruusnumero ⁷⁾;

— hylätä Suomen siviili- ja asevelvollisuusinvalidien liiton anomus saada pitää liikennelaitoksen raitiovaunuissa ja linja-autoissa Invalidien päivän ikkunamainosjulisteita maaliskuun 21 p:n ja 25 p:n välisenä aikana ⁸⁾;

— myöntää Suomen palloliitolle lupa mainosiirien asettamiseen kahteenkymmeneen vaunuun kesäkuun 26 p:n ja 28 p:n väliseksi ajaksi 100 mk:n maksusta vaunua ja päivää kohden ⁹⁾;

— oikeuttaa Lasten päivän järjestelytoimikunta maksutta käyttämään Lasten päiväviirejä 3-linjan raitiovaunuissa toukokuun 13 p:n ja 20 p:n välisenä aikana sekä luovuttaa henkilökunnan palkkausta vastaavasta korvauksesta neljä kuorma-autoa karnevaalikulkuetta varten ¹⁰⁾;

— ratkaista raitiotieliikenteen katuvalaistusta koskeva asia ¹¹⁾;

— hylätä johtaja Å. Riskan matkustajalaivaa ja moottorivenettä koskevat myyntitarjoukset ¹²⁾;

— hylätä työtakkien myöntämistä lippukassanhoitajille koskeva anomus ¹³⁾;

— tilata Tapaturmantorjuntayhdistyksen lähettämien mallien mukaisia ohjevihkoja ja varoituskuvia ¹⁴⁾;

— jättää lähettämättä edustajaa Lontoossa toukokuun 5—16 p:nä pidettävälle teollisuusmessuille ¹⁵⁾;

— suorittaa Kaipio oy:lle 343 433 mk:n, 16 raitiotieperävaunun hintaan kuuluva indeksikorotus ¹⁶⁾;

— hyväksyä liikennelaitoksen v:n 1946 tilinpäätösehdotus ¹⁷⁾;

— korottaa Vallilan autokorjaamorakennusta ja varata tarkoitusta varten 10 200 000 mk ¹⁸⁾;

— vahvistaa koululais-, invalidi- ja sokeain lippujen hinnat ¹⁹⁾;

— tilata 8 työmaavaunua Helta oy:ltä 181 800 mk:n hinnasta kpl:lta ²⁰⁾;

— oikeuttaa Trustivapaa bensini oy. kiinnittämään mainoskilpi liikennelaitoksen raitioteiden ilmajohtopylvääseen ²¹⁾;

— kustantaa 22 konepajan henkilökuntaan kuuluvaa miestä osallistumaan Helsingissä maaliskuun 31 p:n ja huhtikuun 16 p:n välisenä aikana pidettävälle koneteknillisille luontopäiville ²²⁾;

— hylätä johtaja Å. Riskan 70-henkilön matkustajalaivaa koskeva myyntitarjous ²³⁾;

— aloittaa Runeberginkadun 3:ssa sijaitsevan vajarakennuksen muutostyöt antaen ne kaupungin rakennustoimiston talorakennusosaston suoritettaviksi mutta säästäväsyyssyistä jättää rakentamatta Munkkiniemen sillan raitiotiesilmukkaa ²⁴⁾;

¹⁾ Liik. 1. lk. 10 p. tammik. 5 §. — ²⁾ S:n 10 p. tammik. 6 §. — ³⁾ S:n 10 p. tammik. 38 §. — ⁴⁾ S:n 10 p. tammik. 41 §. — ⁵⁾ S:n 21 p. tammik. 57 §. — ⁶⁾ S:n 24 p. tammik. 74 §. — ⁷⁾ S:n 24 p. tammik. 76 §. — ⁸⁾ S:n 24 p. tammik. 77 §. — ⁹⁾ S:n 24 p. tammik. 78 §. — ¹⁰⁾ S:n 7 p. helmik. 111 §. — ¹¹⁾ S:n 7 p. helmik. 112 §. — ¹²⁾ S:n 7 p. helmik. 115 §. — ¹³⁾ S:n 7 p. helmik. 121 §. — ¹⁴⁾ S:n 7 p. helmik. 139 §. — ¹⁵⁾ S:n 21 p. helmik. 146 §. — ¹⁶⁾ S:n 21 p. helmik. 148 §. — ¹⁷⁾ S:n 21 p. helmik. 151 §. — ¹⁸⁾ S:n 21 p. helmik. 152 §. — ¹⁹⁾ S:n 7 p. maalisk. 188 §. — ²⁰⁾ S:n 7 p. maalisk. 189 §. — ²¹⁾ S:n 21 p. maalisk. 211 §. — ²²⁾ S:n 21 p. maalisk. 221 §. — ²³⁾ S:n 11 p. huhtik. 242 §. — ²⁴⁾ S:n 11 p. huhtik. 243 §.

— ostaa kaupungin rakennustoimiston varasto-osastolta Lokomo n:o 3 mallinen järjestysnumerolla 6 varustettu kivenmurskaaja elevaattoreineen ja lajittelijoineen 440 000 mk:n hinnasta ¹⁾);

— antaa liikennelaitoksen toimitusjohtajalle tehtäväksi tutkia, onko mahdollista lisätä liikennelaitoksen työtehoa ²⁾);

— hylätä Wärtsilä oy:n 30 raitiotiepylvään ostamista koskeva anomus ³⁾);

— pysyttää voimassa lautakunnan aikaisempi päätös, jonka mukaan Suurkisojen raitiotieviikkolipun hinta määrättiin 150 mk:ksi ⁴⁾);

— asettaa Suurkisojen ajaksi liikenteeseen määrättyä reittiä kulkeva Suurkisaraitiotiejuna ja veloittaa matkasta 20 mk hengeltä, lopettaa ajo, jollei se kannata, sekä kieltää muiden mainosten asettamista juniin kuin niiden laatua osoittavien ⁵⁾);

— jatkaa vuodeksi Tukholman kaupungin kanssa tehtyä henkilökunnan vaihtoa koskevaa entistä sopimusta ⁶⁾);

— lähettää esimies Hiltunen ja ajomestari Lagerström opintomatkalta Tukholmaan tutustumaan sikäläisen raitiotieyhtiön johdinautoihin ⁷⁾);

— hylätä siivoojien siirtämistä kuukausipalkalle koskeva anomus ⁸⁾);

— hylätä anomus, joka tarkoitti rataosaston vaihde- ja puhdistustyöryhmien työ- ja vapaa-aikojen järjestämistä siten, että neljän työpäivän jälkeen seuraisi yksi vapaapäivä siis että joka viides päivä olisi vapaapäivä, sekä että työaika muutoin järjestettäisiin niin, etteivät ansiotulot vähenisi ⁹⁾);

— maksaa liikennelaitoksen työntekijöille, jotka työssään käyttävät omia työkalujaan korvauksena 600 mk neljännesvuodessa ¹⁰⁾);

— myydä 100 000 kg rautaromua, jota ei voida käyttää liikennelaitoksen tarpeisiin, ensi sijassa kaupungin muille laitoksille kansanhuoltoministeriön määräämästä hinnasta ¹¹⁾);

— oikeuttaa Suomen Suurkisasuorittamaan tilaamiensa 20 000 viikkolipun maksun liikennelaitokselle heti kisojen päätyttyä annettuaan hyväksyttävän vakuuden ¹²⁾);

— liikennelaitoksen henkilökunnalle tuomittujen oikeudenkäyntikulujen maksamisesta ¹³⁾);

— suurentaa Vallilan auto- ja raitiovaunuhallien lämmityskattilatehoa ¹⁴⁾);

— rakennuttaa kaksi uutta autohuoltokaivantoa Vallilan autohalliin sekä anoa kaupunginhallitukselta 440 000 mk:n suuruisia määrärahaa tarkoitusta varten ¹⁵⁾);

— ostaa rataosaston käyttöön Federal-merkinen kuorma-auto ¹⁶⁾);

— rakennuttaa linja-autoaseman kioski Rautatietorille ¹⁷⁾);

— asettaa liikenneturvallisuutta korostavia viirejä 3-linjan vaunuihin liikenneviikon ajaksi ¹⁸⁾);

— asettaa raitio- ja omnibusvaunuihin Tapaturmantorjuntayhdistyksen ehdottama varoitusmerkki ainakin Suurkisojen ajaksi ¹⁹⁾);

— vahvistaa lasten alennuslippujen hinnat Korkeasaaren laivamatkoilla ²⁰⁾);

— liikennelaitoksen henkilökunnan suojapukujen korjaamisesta ²¹⁾);

— hylätä lautakunnan jäsenen Schybergsonin aloite tutkimuksen suorittamisesta siitä, suuriko oli asukasluku kaupungin teollisuusalueilla ja montako teollisuuden palveluksessa olevia henkilöitä asuu kaupungin muilla alueilla ja kaupungin ulkopuolella ²²⁾);

— jatkaa S/S J. L. Runebergin kulkuvuoroja Korkeasaareen kesäkuun 1 p:stä alkaen arkisin klo 22:een ²³⁾);

— hyväksyä liikennelaitoksen v:n 1946 toimintakertomus pienin muutoksin ²⁴⁾);

— vaatia perusteellinen lääkärintarkastus laitoksen palvelukseen pyrkivän liikennehenkilökunnan suhteen ²⁵⁾);

— kieltää tällä hetkellä ottamasta nuorisotyövoimaa liikennelaitoksen työmaille ²⁶⁾);

¹⁾ Liik. I. lk. 11 p. huhtik. 246 §. — ²⁾ S:n 11 p. huhtik. 247 §. — ³⁾ S:n 18 p. huhtik. 269 §. — ⁴⁾ S:n 18 p. huhtik. 270 §. — ⁵⁾ S:n 18 p. huhtik. 271 §. — ⁶⁾ S:n 18 p. huhtik. 273 §. — ⁷⁾ S:n 18 p. huhtik. 274 ja 275 §. — ⁸⁾ S:n 18 p. huhtik. 277 §. — ⁹⁾ S:n 18 p. huhtik. 278 §. — ¹⁰⁾ S:n 18 p. huhtik. 281 §. — ¹¹⁾ S:n 18 p. huhtik. 282 §. — ¹²⁾ S:n 9 p. toukok. 290 §. — ¹³⁾ S:n 9 p. toukok. 293 §. — ¹⁴⁾ S:n 9 p. toukok. 296 §. — ¹⁵⁾ S:n 9 p. toukok. 297 §. — ¹⁶⁾ S:n 9 p. toukok. 311 §. — ¹⁷⁾ S:n 9 p. toukok. 312 §. — ¹⁸⁾ S:n 9 p. toukok. 313 §. — ¹⁹⁾ S:n 9 p. toukok. 314 §. — ²⁰⁾ S:n 16 p. toukok. 352 §. — ²¹⁾ S:n 30 p. toukok. 367 §. — ²²⁾ S:n 30 p. toukok. 368 §. — ²³⁾ S:n 30 p. toukok. 373 §. — ²⁴⁾ S:n 13 p. kesäk. 401 §. ja 4 p. heinäk. 449 §. — ²⁵⁾ S:n 13 p. kesäk. 402 §. — ²⁶⁾ S:n 13 p. kesäk. 408 §.

- muuttaa liikennelaitoksen yösiivoojien työ kokonaan urakkatyöksi ja vahvistaa sanotusta työstä maksettava palkka ¹⁾);
- ryhtyä toimenpiteisiin v:n 1948 paikallisliikennekongressin johdosta elokuun 14—16 p:nä pidettävän neuvottelutilaisuuden järjestämiseksi ²⁾);
- ottaa käytäntöön lisävyöhykemaksu omnibuslinjalla 63 ³⁾);
- lähettää edustaja Montreux'ssa Sveitsissä syyskuun 15—18 p:nä pidettävään kansainväliseen liikennekongressiin ⁴⁾);
- määrätä kaupungin laitoksille ja virastoille myytävien vuosikorttien hinnaksi v. 1948 3 500 mk ⁵⁾);
- ottaa uusi vyöhykeraja käytäntöön linjoilla 25 Lasipalatsi—Malmin kartano ja 41 Rautatietori—Vartiokylä ⁶⁾);
- vuokrata S/S J. L. Runeberg elokuun 19 p:nä n. neljän tunnin ajaksi Suomen automobiiliklubille 5 000 mk:n tuntivuokrasta ⁷⁾);
- vuokrata S/S J. L. Runeberg elokuun 18 p:nä Suomen ylioppilaskuntien liitolle 5 000 mk:n tuntivuokrasta ⁸⁾);
- suorittaa 50 794 mk:n suuruinen vuosimaksu Union Internationale des Transports publics nimiselle yhdistykselle ⁹⁾);
- rakennuttaa puhdistamovaja Töölön konepajan alueelle ¹⁰⁾);
- määrätä postilaitokselle, poliisilaitokselle sekä muille valtion virastoille sekä järjestöille ja yksityisille myytävien puolivuosislippujen hinta ¹¹⁾);
- myöntää löytötavarain myynnistä karttuneista varoista 30 000 mk ammattikirjallisuuden hankkimiseksi perustettavalle henkilökunnan kirjastolle ¹²⁾);
- lähettää toimitusjohtaja H. Relander ja dipl. insinööri V. Martola Ranskaan ja Englantiin tutustumaan moottoriautobussien ja trolleybussien valmistukseen ¹³⁾);
- oikeuttaa pääkassanhoitaja S. Immeli yhdessä toimitusjohtajan tai apulaisjohtajan kanssa allekirjoittamaan shekkejä ¹⁴⁾);
- hankkia liikennelaitokselle Teha 80-merkkinen röntgenkone tarvittavine laitteineen sekä anoa tarkoitusta varten tarvittava lisämääräraha ¹⁵⁾);
- lähettää kaksi edustajaa Bergenin raitioteiden syyskuun 15 p:nä tapahtuvaan 50-vuotisjuhlaan ¹⁶⁾);
- hyväksyä liikennelaitoksen v:n 1948 talousarvioehdotus ¹⁷⁾);
- hyväksyä ehdotus liikennelaitoksen uudistöistä ja korjauksista sekä suurehkoista hankinnoista ¹⁸⁾);
- hylätä urheilu- ja retkeilylautakunnan anomus 200 000 mk:n myöntämisestä sille S/S J. L. Runebergin laivalipputulosta ¹⁹⁾);
- myydä liikennelaitokselle tarpeeton sorvi Björk & K:nit oy:lle ²⁰⁾);
- hyväksyä liikennelaitoksen toimenpide, joka koski moottorin tilaamista Korkeasaaren lauttaa varten ²¹⁾);
- oikeuttaa Suomen punainen risti asettamaan pienoislippuja 3-linjan vaunuihin marraskuun 2 p:n ja 9 p:n välisenä aikana ²²⁾);
- myöntää Helsingin kaupungin virkamiesyhdistykselle 50 %:n alennus eräistä liikennelaitoksen kuljetuslaskuista ²³⁾);
- romuttaa huonoinnassa kunnossa olevat perävaunut n:o 561—570 ²⁴⁾);
- suorittaa liikennelaitoksen maksettavaksi asetetut Pakilan teitä koskevat tienhoitomaksut, 46 000 mk ²⁵⁾);
- tilata Ranskasta johto- ja linjatarveaineita johdinautoliikennettä varten ²⁶⁾);
- anoa asianomaista lupaa 10 linja-auton oston ²⁷⁾);
- ostaa 5 Leyland-merkkistä autoa ²⁸⁾);
- ottaa uudet asianomaisesti hyväksytyt ajomaksut käytäntöön tammikuun 1 p:stä

¹⁾ Liik. I. lk. 13 p. kesäk. 410 §. — ²⁾ S:n 13 p. kesäk. 413 §. — ³⁾ S:n 4 p. heinäk. 459 §. — ⁴⁾ S:n 4 p. heinäk. 465 §. — ⁵⁾ S:n 4 p. heinäk. 467 §. — ⁶⁾ S:n 4 p. heinäk. 468 §. — ⁷⁾ S:n 4 p. heinäk. 471 §. — ⁸⁾ S:n 4 p. heinäk. 474 §. — ⁹⁾ S:n 18 p. heinäk. 491 §. — ¹⁰⁾ S:n 18 p. heinäk. 497 §. — ¹¹⁾ S:n 18 p. heinäk. 503 §. ja 7 p. marrask. 691 §. — ¹²⁾ S:n 25 p. heinäk. 526 §. — ¹³⁾ S:n 23 p. elok. 560 §. — ¹⁴⁾ S:n 23 p. elok. 563 §. — ¹⁵⁾ S:n 23 p. elok. 565 §. — ¹⁶⁾ S:n 23 p. elok. 568 §. — ¹⁷⁾ S:n 29 p. elok. 577 §. — ¹⁸⁾ S:n 29 p. elok. 578 §. — ¹⁹⁾ S:n 29 p. elok. 580 §. — ²⁰⁾ S:n 6 p. syysk. 585 §. — ²¹⁾ S:n 26 p. syysk. 605 §. — ²²⁾ S:n 26 p. syysk. 608 §. — ²³⁾ S:n 17 p. lokak. 646 §. — ²⁴⁾ S:n 7 p. marrask. 697 §. — ²⁵⁾ S:n 21 p. marrask. 732 §. — ²⁶⁾ S:n 21 p. marrask. 734 §. — ²⁷⁾ S:n 21 p. marrask. 740 §. — ²⁸⁾ S:n 12 p. jouluk. 780 §.

1948 alkaen sekä poistaa kuukausiliput esikaupunkilinoilta edellytyksin, että kaupunginvaltuusto hyväksyy viimeksi mainitun päätöksen¹⁾);

— valtuuttaa määrätty henkilöt hyväksymään liikennelaitoksen laskut ja shekit²⁾);

— valita määrätty henkilöt edustamaan liikennelaitosta v. 1948 laitoksen korjaamoiden tuotantokomiteassa³⁾); sekä

— määrätä liikennehenkilökunnan sunnuntaityökorvaukset⁴⁾).

Lisäksi lautakunta ratkaisi lukuisia asioita, jotka koskivat vuosilipun osto-oikeuden, vapaalippujen ja alennuslippujen myöntämistä, liikenteessä sattuneiden vahinkojen korvaamista, uusien pysäkkien käytäntöön ottamista tai vanhojen poistamista tai siirtämistä, liikennettä koskevia asioita, tilapäisen liikenteen järjestämistä sekä henkilökunnan aiheuttaman vahingon korvausmäärän määräämistä yms.

Lautakunnan kaupunginhallitukselle ym. lähettämät esitykset koskivat lisämäärärahan anomista kaupunginvaltuustolta⁵⁾); ylitysoikeuden anomista kaupunginvaltuustolta⁶⁾); luvan anomista kansanhuoltoministeriön hintaosastolta omnibusautolla tilauksesta suoritettavan kuljetuksen maksun korottamiseen⁷⁾); liikennelaitoksen päivystystyön järjestelyä⁸⁾); liikenteessä kannettavien maksujen korottamista⁹⁾); 15 000 000 mk:n lisäpoiston tekemistä liikkuvasta raitiotiekalustosta¹⁰⁾); liikennelaitoksen henkilökunnan palkkaluokkia ja työaikaa¹¹⁾); liikennelaitoksen viranhaltijain palkkojen maksamista kaksi kertaa kuukaudessa¹²⁾); Suurkisoihin osanottajille myytävien raitioiteilla matkustamaan oikeuttavien yleislippujen hintaa¹³⁾); Laajasalon linjaliikenneyhteyksien parantamista¹⁴⁾); virheen oikaisemista liikennelaitoksen palkkaluokituksessa¹⁵⁾); kuukausilippujen poistamista Munkkiniemen, Haagan, Kulosaaren ja Käpylän raitiotielinoilta, kuukausilippujen hintoja sekä liikennelaitoksen pakettitoimistonhoitajien virkojen palkkaluokkien korottamista¹⁶⁾); raitiotie- ja omnibusliikenteen järjestämistä vapunpäivänä¹⁷⁾); määrärahan myöntämistä Runeberginkadun 3:ssa sijaitsevan vajarakennuksen muutostöihin, Haagan raitiotiesilmukan ja Munkkiniemen sillan raitiotiesilmukan kustannuksiin¹⁸⁾); yksityisten tilauksesta omnibusautolla suoritettavien ajojen taksaa sekä turistiautojen ajomaksujen vahvistamista sellaisiksi, että kyseiset kuljetukset kannattavat¹⁹⁾); liikennelaitoksen vaunuja konepajaosaston virka-aikaa²⁰⁾); määrärahan myöntämistä kahden uuden autohuolto-kaivannon rakentamiseksi Vallilan autohalliin²¹⁾); uusien virkojen perustamista²²⁾); määrärahan myöntämistä Rautatietorin linja-autoaseman kioskin rakentamiseksi²³⁾); kesälinjan n:o 31 Sörnäisten apteekki—Kivinokka ottamista käytäntöön toukokuun 15 p:n ja syyskuun 15 p:n väliseksi ajaksi²⁴⁾); määrärahan varaamista v:n 1948 talousarvioon Pohjoismaiden paikallisliikennekongressia varten²⁵⁾); työaikalain ja päivystysmääräysten soveltamista liikennelaitoksen henkilökuntaan²⁶⁾); linja-autolinjan n:o 63 pidentämistä Malmin lentokentälle asti²⁷⁾); liikennelaitoksen poistosuunnitelmaa²⁸⁾); Askolan hiiltämön polttouuniin myyntiä²⁹⁾); Korkeasaaren laivalippujen hintojen vahvistamista³⁰⁾); raitiotieja omnibuslippujen hinnankorotusten vahvistamista ja yötaksan soveltamista jo klo 20:sta alkaen³¹⁾); Rautatietorin linja-autoaseman järjestelyä³²⁾); 8-linjan raitiotiekorokkeen järjestämistä Messuhallin pääsisäänkäytävän eteen³³⁾); liikennelaitoksen huoneiston vuokrasopimusta³⁴⁾); moottorilautan tilaamista Wärtsilä-yhtymältä³⁵⁾); Vallilan autokorjaamorakennuksen korottamista³⁶⁾); Vallilan raitiovaunukonepajan rakentamista³⁷⁾); vajarakennuksen rakentamista Töölön konepajan alueelle³⁸⁾); omnibuslinjojen n:o 14 ja 15 liikenteen supistamista kesän aikana³⁹⁾); raitiotielinjan n:o 1 yöliikenteen supistamista⁴⁰⁾);

¹⁾ Liik. 1. lk. 19 p. jouluk. 801 §. — ²⁾ S:n 19 p. jouluk. 808 §. — ³⁾ S:n 19 p. jouluk. 809 §. — ⁴⁾ S:n 19 p. jouluk. 800 §. — ⁵⁾ S:n 24 p. tammik. 69 ja 71—73 §, 30 p. toukok. 363 § sekä 23 p. elok. 565 §. — ⁶⁾ S:n 24 p. tammik. 70 ja 12 p. jouluk. 773 §. — ⁷⁾ S:n 24 p. tammik. 75 §. — ⁸⁾ S:n 24 p. tammik. 90 §, 21 p. maalisk. 232 §, 9 p. toukok. 307 §, 21 p. marrask. 730 § ja 19 p. jouluk. 811 §. — ⁹⁾ S:n 7 p. helmik. 133 §. — ¹⁰⁾ S:n 21 p. helmik. 151 §. — ¹¹⁾ S:n 21 p. helmik. 165 §, 7 p. maalisk. 183 § ja 4 p. heinäk. 463 §. — ¹²⁾ S:n 7 p. maalisk. 201 §. — ¹³⁾ S:n 21 p. maalisk. 208 §. — ¹⁴⁾ S:n 21 p. maalisk. 209 §. — ¹⁵⁾ S:n 21 p. maalisk. 217 §. — ¹⁶⁾ S:n 21 p. maalisk. 220 ja 224 §. — ¹⁷⁾ S:n 11 p. huhtik. 236 § ja 18 p. huhtik. 279 §. — ¹⁸⁾ S:n 11 p. huhtik. 243 §, 9 p. toukok. 299 § ja 13 p. kesäk. 398 §. — ¹⁹⁾ S:n 11 p. huhtik. 245 §. — ²⁰⁾ S:n 9 p. toukok. 292 §. — ²¹⁾ S:n 9 p. toukok. 297 §. — ²²⁾ S:n 9 p. toukok. 300 §. — ²³⁾ S:n 9 p. toukok. 312 §. — ²⁴⁾ S:n 16 p. toukok. 342 §. — ²⁵⁾ S:n 16 p. toukok. 343 §. — ²⁶⁾ S:n 16 p. toukok. 345 §. — ²⁷⁾ S:n 16 p. toukok. 348 §. — ²⁸⁾ S:n 30 p. toukok. 362 §. — ²⁹⁾ S:n 30 p. toukok. 364 §. — ³⁰⁾ S:n 30 p. toukok. 366 §. — ³¹⁾ S:n 16 p. kesäk. 429 §. — ³²⁾ S:n 4 p. heinäk. 460 §. — ³³⁾ S:n 4 p. heinäk. 461 §. — ³⁴⁾ S:n 4 p. heinäk. 464 §. — ³⁵⁾ S:n 4 p. heinäk. 466 §. — ³⁶⁾ S:n 18 p. heinäk. 495 §. — ³⁷⁾ S:n 18 p. heinäk. 496 §. — ³⁸⁾ S:n 18 p. heinäk. 498 §. — ³⁹⁾ S:n 18 p. heinäk. 500 §. — ⁴⁰⁾ S:n 18 p. heinäk. 501 §.

yhdyksraiteen järjestämistä Vallilan ja Töölön raitiotielinjoille messuhallin luona pohjois-suuntaan sekä määrärahan myöntämistä tarkoitusta varten¹⁾; korokkeen rakentamista Kauppatorille Käpylän raitiotielinjaa varten sekä määrärahan myöntämistä sitä varten²⁾; määrärahan muuttamista siirtomäärärahaksi³⁾; liikennelaitoksen henkilökunnalle oikeudessa tuomittuja oikeudenkäyntikulujen suorittamista⁴⁾; tonttien varaamista raitiovaunu- ja linja-autosuoja varten Kumpulan- ja Koskelantien risteyksestä⁵⁾; liikennelaitokselle tarpeettoman rautatavarain myyntiä ulkopuolisille⁶⁾; liikennelaitoksen v:n 1948 talousarviota⁷⁾; määrärahan varaamista liikennelaitoksen uudishankintoja varten⁸⁾; alueen varaamista Töölön torista linja-autolinjan n:o 14 pääteasemaa varten⁹⁾; liikennehenkilökunnan vuorotyökysymyksen jättämistä työneuvoston ratkaistavaksi¹⁰⁾; odotus-suojan rakentamista Käpylän raitiotielinjan pääteasemalle sekä määrärahan myöntämistä tarkoitusta varten¹¹⁾; raitiotieliikenteen supistamista sähkön säästämisen takia¹²⁾; kadonneiden linja-autolippujen hinnan poistamista tileistä¹³⁾; Rautatietorin—Laajasalon linja-autolinjan n:o 35 sunnuntaivuorojen lopettamisesta¹⁴⁾; raitiotie- ja linja-autoliikenteen ajomaksujen korottamista¹⁵⁾; liikennelaitoksen poistosuunnitelman hyväksymistä¹⁶⁾; Hankkijan aukion—Seurasaaren linja-autolinjan n:o 21 liikenteen supistamista¹⁷⁾; liikennelaitoksen kiinteistöjen palovakuuttamista¹⁸⁾; liikenteen järjestämistä jouluna ja uutena vuonna¹⁹⁾; liikennelaitoksen pääomavaran saattamista yhdenmukaiseksi kaupungin kirjanpidon kanssa²⁰⁾; Rautatietorin—Länsi Pakilan linja-autolinjan n:o 54 liikenteen lisäämistä²¹⁾; Rautatietorin—Jollaksen linja-autolinjan n:o 36 hidastamista²²⁾; Rautatietorin—Marjaniemen linja-autolinjan n:o 33 ja Rautatietorin—Vartiokylän linja-autolinjan n:o 41 aikataulujen muuttamista²³⁾; yötaksojen käytäntöön ottamista kaikilla linja-autolinjoilla²⁴⁾; v:n 1948 talousarvion määrärahan käyttöä Leyland-merkkisen auton ostoon²⁵⁾; liikennehenkilökunnan sunnuntaityökorvauksia²⁶⁾; linjaliikenteen aloittamista Tammelundiin²⁷⁾; liikennemaksujen korottamista²⁸⁾; varastettujen lippujen arvon poistamista tileistä²⁹⁾; sekä eräiden pysäköimiskilpien poistamista Rautatietorilta³⁰⁾.

Vuoden alussa lähetettiin kaupunginhallitukselle 12 eläkeanomusta ja 22 ikäkorotus-anomusta sekä kaupunginhallitukselle ja palkkalautakunnalle 10 sairasloma-anomusta.

Lausuntoja annettiin kaupunginhallitukselle ja muille viranomaisille asioista, jotka koskivat esikaupunkiomnibuslinjoilla matkustavien siirto-oikeutta raitiovaunuihin³¹⁾; Tammelundin liikenne oy:n v:n 1946 liikennetappiota³²⁾; Tammelundin, Oulunkylän ja Olympiakylän liikenteen järjestelyä³³⁾; Helsingin seurakuntien huoltokeskuksen vuosilippuanomusta³⁴⁾; paikallisjunaliikenteen järjestämistä satamaradalla³⁵⁾; omnibuslinjan Helsinki—Käpylä—Pakila liikennöimistä³⁶⁾; turistiauton hankkimista³⁷⁾; vt Lehdon ym. aloitetta työntekijäin raitiotie- ja linja-automaksujen alentamisesta³⁸⁾; Pakilan linja-autoliikenteen järjestämistä³⁹⁾; V. Tenhon ja O. Saaren liikenneluvan saamista linjalle Helsinki—Oulunkylä—Pukimäki—Tapanila koskevia anomuksia⁴⁰⁾; Itämeren-, Lauttasaaren- ja Tallberginkadun risteyksen järjestelyä⁴¹⁾; yleisluottamusmiesten Ruotsiin tehtävää opintomatkaa⁴²⁾; vapaalippujen myöntämistä Korkeasaaren ravintolan henkilökunnalle⁴³⁾; vuosilipun osto-oikeuden myöntämistä kaupungin itäisen piirin sairaanhoitajatar-kätilölle⁴⁴⁾; Haagan lasten kuljettamista Kalastajatorpan uimarannalle⁴⁵⁾; leskirouva I. Idströmin eläkeanomusta⁴⁶⁾; omnibuslinjan n:o 25 pidentämistä Gröndal nimiseen

¹⁾ Liik. I. lk. 18 p. heinäk. 502 §. — ²⁾ S:n 25 p. heinäk. 527 §. — ³⁾ S:n 23 p. elok. 558 §. — ⁴⁾ S:n 23 p. elok. 566 §. — ⁵⁾ S:n 23 p. elok. 569 §. — ⁶⁾ S:n 23 p. elok. 571 §. — ⁷⁾ S:n 29 p. elok. 577 §. — ⁸⁾ S:n 29 p. elok. 578 §. — ⁹⁾ S:n 29 p. elok. 581 §. — ¹⁰⁾ S:n 12 p. syysk. 595 §. — ¹¹⁾ S:n 26 p. syysk. 604 §. — ¹²⁾ S:n 1 p. lokak. 630 ja 7 p. marrask. 688 §. — ¹³⁾ S:n 17 p. lokak. 651 §. — ¹⁴⁾ S:n 17 p. lokak. 654 §. — ¹⁵⁾ S:n 17 p. lokak. 655 §. — ¹⁶⁾ S:n 7 p. marrask. 686 §. — ¹⁷⁾ S:n 7 p. marrask. 689 §. — ¹⁸⁾ S:n 7 p. marrask. 699 §. — ¹⁹⁾ S:n 21 p. marrask. 728 §. — ²⁰⁾ S:n 21 p. marrask. 731 §. — ²¹⁾ S:n 21 p. marrask. 735 §. — ²²⁾ S:n 21 p. marrask. 736 §. — ²³⁾ S:n 12 p. jouluk. 774 §. — ²⁴⁾ S:n 12 p. jouluk. 777 §. — ²⁵⁾ S:n 12 p. jouluk. 780 §. — ²⁶⁾ S:n 12 p. jouluk. 785 §. ja 19 p. jouluk. 800 §. — ²⁷⁾ S:n 12 p. jouluk. 798 §. — ²⁸⁾ S:n 19 p. jouluk. 801 §. — ²⁹⁾ S:n 19 p. jouluk. 824 §. — ³⁰⁾ S:n 19 p. jouluk. 826 §. — ³¹⁾ S:n 10 p. tammik. 11 §. — ³²⁾ S:n 10 p. tammik. 34 §. — ³³⁾ S:n 10 p. tammik. 35 §. 24 p. tammik. 66, 67 ja 91 §. sekä 9 p. toukok. 286 §. — ³⁴⁾ S:n 24 p. tammik. 68 §. — ³⁵⁾ S:n 7 p. helmik. 110 §. — ³⁶⁾ S:n 21 p. helmik. 142 §. — ³⁷⁾ S:n 21 p. helmik. 143 §. ja 21 p. maalisk. 214 §. — ³⁸⁾ S:n 18 p. huhtik. 268 §. — ³⁹⁾ S:n 9 p. toukok. 287 §. — ⁴⁰⁾ S:n 9 p. toukok. 309 §. ja 23 p. elok. 556 §. — ⁴¹⁾ S:n 16 p. toukok. 339 §. — ⁴²⁾ S:n 30 p. toukok. 359 §. — ⁴³⁾ S:n 30 p. toukok. 360 §. — ⁴⁴⁾ S:n 30 p. toukok. 365 §. — ⁴⁵⁾ S:n 4 p. heinäk. 470 §. — ⁴⁶⁾ S:n 18 p. heinäk. 489 §.

kohteeseen saakka¹⁾; omnibuslinjan n:o 41 pidentämistä Mellunkylään saakka²⁾; linja-autonkuljettajain palkkauksen järjestelyä ja heidän ikäkorotustensa laskemisperusteita³⁾; linja-auton luovuttamista Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunnan käyttöön 50 %:lla alennetuin vuokrin⁴⁾; kuulustelijan viran lakkauttamista ja asiamiehen apulaisen viran perustamista⁵⁾; liikennelaitoksen viranhaltijain palkkaluokkia⁶⁾; liikennehenkilökunnan sunnuntai- ja vuorotyökorvauksia⁷⁾; Lauttasaaren säätiön huomautuksia kaupungin puutteellisista toimenpiteistä mm. Lauttasaaren liikenteen suhteen⁸⁾; liikennemerkkien asentamista Eläintarhantielle⁹⁾; liikennelaitoksen henkilökunnan päivystyskorvauksia¹⁰⁾; valomerkkilaitteiden asentamista eri paikoille¹¹⁾; tarkastaja A. J. Lehtosen erottamistoimenpiteitä¹²⁾; Vallilan autohalliin suunniteltuja huoltokaivantoja¹³⁾; ajokieltomerkin poistamista Mannerheimintien ja Jalavatie risteyksestä¹⁴⁾; Mannerheimintien kiskojen välin täyttämistä¹⁵⁾; autoinsinöörin, ylityönjohtajan ja varastonhoitajan palkkaamisen jättämistä v:een 1948¹⁶⁾; S/S J. L. Runebergin kapteenin W. Blåfieldin palkkaa¹⁷⁾; Mannerheimin- ja Kuusitien risteyksen liikenteen järjestelyä¹⁸⁾; kaupungin autonkuljettajain korvausvelvollisuutta¹⁹⁾; esikaupunkitoimikunnan Oulunkylän seudun linja-autoliikenne-ehdotusta²⁰⁾; eräiden raitiotiepysäkkikorokkeiden poistamista²¹⁾; Rautatietoriin—Vartiokylän omnibuslinjan n:o 41 pidentämistä Kontulan tienhaaraan²²⁾; kaupungin viranhaltijain eläkesäännön 6 §:n muutosehdotusta²³⁾; kaupungin työntekijäin eläkesäännön 6 §:n muutosehdotusta²⁴⁾; Erottajan—Lauttasaaren omnibuslinjan n:o 24 pidentämistä²⁵⁾; Käpylän liikenneyhteyksien parantamista²⁶⁾; sekä halkotoimiston autonkuljettajan K. Paasosen vapauttamista maksamasta eräitä yhteenajosta aiheutuvia korjauskuluja²⁷⁾.

Liikennelaitos

Hallinto ja organisaatio ym.

Henkilökunta. Laitoksen henkilökuntaan kuului v:n 1946 päättyessä 3 035 henkilöä ja v:n 1947 päättyessä 2 904 henkilöä, ryhmitettyinä seuraavasti:

	1946	1947
Pääkonttori, liikennekonttori, lippukassat, pakettitoimistot, konttori-siivoojat	83	82
Raitiotieliikenne	1 509	1 384
Omnibusliikenne	326	348
Rataosasto	259	238
Vaunuhallit ja korjauspajat	807	823
Vaatehtimo	20	20
Sairaanhoido	5	5
Tarvepuiden hankinta	25	3
Laivaliikenne	1	1
Yhteensä	3 035	2 904

Eläkkeensaajia oli v:n 1947 päättyessä 336 ja v:n 1946 lopussa 291.

Vakinaisen henkilökunnan ollessa kesälomilla touko—syyskuun aikana työskenteli liikenneosastolla tarpeellinen lukumäärä ylimääräistä henkilökuntaa ja purjehduskautena kuului laivamiehistöön 12 henkilöä.

Sähköpulan johdosta täytyi liikennettä supistaa, mistä johtui, että liikennehenkilökuntaa voitiin vähentää. Tämä koski varsinkin rahastajia, joiden lukumäärä lokakuun 1 p:stä kertomusvuoden loppuun mennessä aleni 959:stä 830:een.

¹⁾ Liik. I. lk. 18 p. heinäk. 492 §. — ²⁾ S:n 18 p. heinäk. 493 §. — ³⁾ S:n 25 p. heinäk. 524 §. 12 p. syysk. 596 § ja 1 p. lokak. 631 §. — ⁴⁾ S:n 25 p. heinäk. 525 §. — ⁵⁾ S:n 25 p. heinäk. 533 §. — ⁶⁾ S:n 29 p. elok. 583 §. — ⁷⁾ S:n 12 p. syysk. 595 §. — ⁸⁾ S:n 26 p. syysk. 601 §. — ⁹⁾ S:n 26 p. syysk. 603 §. — ¹⁰⁾ S:n 1 p. lokak. 632 §. — ¹¹⁾ S:n 17 p. lokak. 634—637 §. — ¹²⁾ S:n 17 p. lokak. 638 §. — ¹³⁾ S:n 17 p. lokak. 639 §. — ¹⁴⁾ S:n 7 p. marrask. 682 §. — ¹⁵⁾ S:n 7 p. marrask. 683 §. — ¹⁶⁾ S:n 7 p. marrask. 684 §. — ¹⁷⁾ S:n 7 p. marrask. 700 §. — ¹⁸⁾ S:n 21 p. marrask. 723 §. — ¹⁹⁾ S:n 21 p. marrask. 724 §. — ²⁰⁾ S:n 21 p. marrask. 725 §. — ²¹⁾ S:n 21 p. marrask. 726 §. — ²²⁾ S:n 21 p. marrask. 738 §. — ²³⁾ S:n 29 p. marrask. 760 §. — ²⁴⁾ S:n 29 p. marrask. 761 §. — ²⁵⁾ S:n 12 p. jouluk. 772 §. — ²⁶⁾ S:n 19 p. jouluk. 802 §. — ²⁷⁾ S:n 19 p. jouluk. 813 §.

Lääkärien toiminta. V:n 1947 aikana oli laitoksen poliklinikalla sairaskäyntien lukumäärä 22 771 oltuaan v. 1946 21 283. Kotikäyntien luku oli 750. Eniten sairasilmoituksia oli helmikuussa, 2 337, vähiten kesäkuussa, 1 385.

Henkilökunnan huoltokonttori. Kertomusvuoden päättyessä oli huoltokonttorin jäsenmäärä 2 708. Tilillepanojen yhteismäärä oli 40 840 555 mk ja ottojen 34 701 366 mk. Talletettuja varoja oli joulukuun 31 p:nä 6 139 189 mk. Vuoden aikana myönnettiin lainoja 2 094 lainamäärän noustessa 6 666 800 mk:aan. Kirjausvientien lukumäärä oli n. 130 000.

Löytötavaratoimisto. V:n 1947 aikana otti laitoksen löytötavaratoimisto talteen 8 582 esinettä, joista 2 554 voitiin toimittaa takaisin asianomaiselle omistajalle.

Tilastollinen yleiskatsaus. Alla olevassa taulukossa annetaan tietoja v:n 1947 raitiotie- ja omnibusliikenteestä v:n 1946 vastaaviin lukuihin verrattuina:

	Laskettu vaunukilo- metrimäärä ¹⁾	Matkustajia	Tuloja, mk		Menoja, mk	
			Kaikkiaan	Liikenteestä	Kaikkiaan	Liikenteestä
V. 1946	14 558 526	144 646 956	486 804 520	474 561 323	471 272 304	389 075 497
V. 1947	16 181 785	145 969 533	571 072 668	558 316 312	680 294 804	586 571 249
Erotus	+1 623 259	+1 322 577	+84 268 148	+ 83 754 989	+209 022 500	+197 495 752
%	+11.1	+ 0.9	+17.3	+17.6	+44.4	+50.8

Laivaliikenteestä oli tuloja 5 343 591 mk. V:n 1946 vastaava määrä oli 4 706 966 mk, joten lisäys oli 636 625 mk eli 13.5 %. Saman liikenteen menot nousivat 3 462 919 mk:sta 6 976 209 mk:aan lisäyksen ollessa siis 3 513 290 mk eli 101.5 %.

Raitiotiet

Liikenne. Raitiotielinjoilla kulkivat junat vuorotiheyksin, jotka ilmenevät seuraavasta taulukosta (yövuoroja lukuunottamatta):

Linja	1. 1.—31. 5.	1. 6.—31. 8.	1. 9.—31. 10.	1. 11.—31. 12.
	Minuuttia	Minuuttia	Minuuttia	Minuuttia
1. Vallila—Eira	6	6 ½	6	6
2. Arkadia—Harjutori	6 ½	6 ½	6 ½	6
3. Töölö—Eira—Kallio, kiertolinja ...	5	6	5	5
4. Meilahti—Hietalahti	5	5 ½	5	5
5. Katajanokka—Etu-Töölö	5	5 ½	5	5
6. Arabia—Maria	5	6	5	5
7. Kirurgi—Diakonissalaitos	6	7	6	6 ½
8. Salmisaari—Vallila	6	6	6	6
10. Pasila—Nordenskiöldinkatu	10	12	10	10
12. Tilkka—Erottaja	6	7	6	5
K. Käpylä—Kauppatori	5	5 ½	5	5
M. Munkkiniemi—Erottaja	12	12	12	12
H. Haaga—Erottaja	12	12	12	12
KB. Kulosaari—Kauppatori	20	20	20	20

Kertomusvuoden aikana oli liikenteessä olevien junien lukumäärä 118, paitsi kesäkuun 1 p:n ja elokuun 31 p:n välisenä aikana ainoastaan 106. Useimmilla linjoilla vähennettiin vuoroja klo 19.30 jälkeen, sunnuntaisin ja pyhäpäivinä lisäksi ennen klo 15.00. Ruuhka-aikoina asetettiin liikenteeseen ylimääräisiä junia, valitettavasti ei kuitenkaan säännöllisesti, mikä johtui vallitsevasta vaunupulasta, erikoisesti talvikuukausina tammi—maaliskuussa.

Kertomusvuoden jälkimmäisellä puoliskolla vallitsi, kuten tunnettua, ankara sähköpula ja viranomaisten taholta kehoitettiin liikennelaitosta vähentämään sähkönkulutusta n. 20 %. Tästä johtuen vähennettiin lokakuun 5 p:stä alkaen vuoden loppuun

¹⁾ Laskettuun vaunukilometrimäärään sisältyvät moottorivaunukilometrimäärä ja puolet perävaunujen kulkemasta kilometrimatkasta. Tavaraliikenne on myös sisällytetty numeroihin.

saakka arkipäivinä klo 9.30—14.00 ja klo 18.00—23.30 välisinä aikoina joka toinen vuorovaunu muilla linjoilla paitsi linjoilla M, H ja KB. Sunnuntaisin ja pyhäpäivinä vähennettiin vaunuvuoroja vielä enemmän. Sähkövoiman säästö kertomusvuoden kolmen viimeisen kuukauden aikana oli 21.2 % verrattuna sähkön kulutukseen v:n 1946 vastaavana aikana.

Alla olevassa taulukossa esitetään muutamia raitiotieliikennettä koskevia tilastollisia tietoja v:ltä 1946 ja 1947:

	Laskettu vaunukilo- metrimäärä	Matkustajia		Liikennetuloja, mk		Liikennemenoja, mk		
		Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Matkus- tajaa kohden
V. 1946.....	12 538 211	132 485 659	10.57	406 417 155	32: 41	302 088 093	24: 09	2: 28
V. 1947.....	12 452 108	126 278 010	10.14	425 031 099	34: 13	433 491 043	34: 81	3: 43
Erotus	—86 103	—6 207 649	—0.43	+18 613 944	+ 1: 72	+131 402 950	+10: 72	+ 1: 15
%	—0.7	—4.7	—4.1	+4.6	+5.3	+43.5	+44.5	+50.4

Liikkuva kalusto. V:n 1947 aikana toimitti Kaipio oy., Tampere liikennelaitokselle 15 kpl raitiotieperävaunuja ja Oy. Karia ab., Karjaa 13 kpl moottorivaunuja, joista kuitenkin 11 kpl oli ilman moottoria, sekä 11 kpl perävaunuja. Aktiebolaget Stockholms Spårvägar toimitti 3 kpl johdinautoja. USA:sta liikennelaitos osti 2 kpl dieselmoottorikäyttöisiä Caterpillar tiehöyliä. Autola oy. toimitti 2 kpl kippilaitteella varustettuja Federal-merkkisiä kuorma-autoja. 7 vanhempimallista perävaunua romutettiin.

Vaunustoon kuului kertomusvuoden päättyessä seuraavat 190 moottori- ja 243 perävaunua:

Moottorivaunuja		Perävaunuja	
Ruotsalaisia puolimpinaisia vanhanmallisia	67	Ruotsalaisia umpinaisia	30
Amerikkalaisia umpinaisia	20	Saksalaisia umpinaisia	44
Saksalaisia umpinaisia	30	Kotimaisia umpinaisia	46
Ruotsalaisia umpinaisia	42	Puolimpinaisia vanhanmallisia	63
Kotimaisia umpinaisia	23	Avonaisia	29
Ruotsalaisia umpinaisia boggie	8	Avonaisia, joihin oli rakennettu vaneriseinät	31
Yhteensä 190		Yhteensä 243	

Tämän lisäksi kuului vaunustoon 1 vaunu kiskojen hiontaa ja 2 niiden puhdistusta varten, 1 uuttausvaunu perävaunuineen, 1 työvaunu, 2 ratahöylää, 1 erikoisjäähöylä sekä 6 lumenkuljetusvaunua ja 31 lumiauraa eli yhteensä 46 kiskoilla kulkevaa työvaunua sekä 7 asennus- ja kuorma-autoa, 3 henkilöautoa ja 2 Caterpillar tiehöylää.

Raiteet. V. 1946 aloitettu ratatyö ratsastushalliin sijoitettuun raitiovaunuhalliin valmistui ratapihoineen ja kääntösilmukoineen kertomusvuoden aikana. Halliin rakennettiin 11 kpl 58 m:n pituisia raiteita. Ratapiha- ja halliraitteet lisääntyivät sanotun työn johdosta 1 809 m:llä yksinkertaista raidetta, josta määrästä on 1 143 ratametriä rautatiekiskoa.

Raitiotielinjan 8 Salmisaari—Vallila pääteasemalle Salmisaareen rakennettiin 126 m:n pituinen uusi raidesilmukka. Silmukka avattiin liikenteelle heinäkuun 19 p:nä 1947. Pohjolankadulla pidennettiin kaksoisraidetta 281 ratametriä. Eläintarhantien ja Mannerheimintien kulmaukseen rakennettiin kaksoisraidetta 43 m, joka yhdisti Sörnäisistä tulevan raiteen Mannerheimintiellä pohjoiseen kulkevaan raiteeseen, sekä lisättiin tähän 4 vaihdetta risteyksineen.

Kuluneita kiskoja vaihdettiin eri paikoissa rataverkostoa uusiin tai vielä käyttökelpoiseen, yhteensä 14 994 m. Raiteita nostettiin ja tuettiin uudelleen keskikaupunkialueella 6 791 m:n matkalla yksinkertaista raidetta sekä laitakaupunkiradoilla 4 498 ratametriä, eli yhteensä 11 289 m. Ratapölkkyjä vaihdettiin 3 781 kpl. Tarpeetonta raidetta poistettiin 250 m.

Vuoden päättyessä oli raiteiden yhteenlaskettu pituus 81 142 m yksinkertaista raidetta sekä ratapiha- ja halliraitteiden 9 954 m.

Kuluneiden vaihteiden tilalle asennettiin 11 uutta ja 2 käytettyä mutta kunnostettua vaihdetta. Ratsastushallin hallipihalle ja sinne johtavalle radalle asetettiin kaikkiaan 3 uutta ja 10 käytettyä mutta käyttökelpoista vaihdetta. Mannerheimintiellä Kaivokadun risteyksessä ja Hämeentiellä Siltasaarenkadun risteyksessä asennettiin vaihteet sähköllä käännettäviksi, joten kertomusvuoden päättyessä oli radoilla 141 kpl vaihteita, joista sähkövirralla käännettäviä 23 kpl. Ratapihoilla oli 102 vaihdetta. Vaihteitten kokonaismäärä oli siis 243 kpl.

Katuosuuksia korjattiin 21 981 m² nupukivillä ja 13 275 m² bitumipäällystyksellä.

Kivimurskaamossa valmistettiin 1 129 m³ kivimurskaa.

Pylväitä pystytettiin uudistoitä varten 35 ja tarpeettomia poistettiin 12. Vikaantu-neita pylväitä vaihdettiin uusiin 4 paikassa, kaikki ristikkopylväitä.

Ilmajohhto. Ratsastushallin johtoverkosta varten asennettiin 1 295 m, matkalla Tilkka—ratsastushalli 575 m, Salmisaaren silmukkaa varten 140 m ja messuhallin kaarretta varten 140 m uutta johtolankaa. Kuluneen ilmajohdon tilalle asennettiin uutta johtoa 490 m. Vanhasta Salmisaaren silmukasta poistettiin 140 m kulunutta joh-toa. Ilmajohdojen yhteenlaskettu pituus oli vuoden päättyessä 94 520 m, maakaapelien 1 900 m ja syöttöjohtojen 1 200 m.

Katuristeyksien sähkömerkinantovaloja asennettiin Mannerheimintielle Kuusitien kohdalle, Punanotkon- ja Korkeavuorenkadun risteykseen, Mannerheimintien ja Kale-vankadun risteykseen, jossa omaa tekoa oleva relemerkinantolaitte otettiin käytäntöön, Sturenkadun ja Kangasalan tien risteykseen sekä Helsinginkadulle rautatiesillan koh-dalle. Rautatiesillan luona Pääskylänkadun ja Lautatarhankadun välillä olevaa merkin-antolaitetta täydennettiin. Sähkömerkinantolaitteiden lukumäärä vuoden päättyessä oli 31.

Linjasuojuskojeita asennettiin Lauttasaarenkadulle ja Haagan linjalle Ruskeasuon hallien luo sekä Tilkan ja ratsastushallin väliselle radalle. Kondensaattoreja radiohäiriöi-den estämiseksi asennettiin 2 kpl ratsastushalliradan luo, joten näiden lukumäärä vuo-den päättyessä oli 74 kpl.

Johtovikoja sattui vuoden kuluessa 34 kertaa, joista 15 aiheutti liikennehäiriöitä, liikenteen ollessa keskeytyksissä 2 tunnista 15 minuuttiin.

Koko ilmajohdoverkko oli vuoden kuluessa tavanomaisen tarkastuksen alaisena. Suuri osa johtoverkosta olisi ehdottomasti uusittava, mutta muotolangan puutteen vuoksi ei sitä ole voitu suorittaa.

O m n i b u s l i n j a t

Liikenne sisäisillä omnibuslinjoilla sekä muilla ilman vyöhykerajoja olevilla linjoilla oli seuraava: linja 14 Eira—Töölöntori koko vuoden 5 ½ minuutin väliajoin; linja 15 Naistenklinikka—Erottaja 6 minuutin väliajoin koko vuoden paitsi heinäkuun 19 p:stä elokuun 25 p:ään, jolloin liikennöitiin 10 minuutin väliajoin ja elokuun 25 p:stä 31 p:ään 6 minuutin väliajoin ruuhka-aikoina, muina aikoina päivästä 10 minuutin väliajoin; linja 16 Kruununhaka—Eira 10 minuutin väliajoin paitsi tammikuun 28 p:stä huhti-kuun 12 p:ään, jolloin liikennöitiin 11 minuutin väliajoin. Linja 20 Lauttasaari, Vulcan—Erottaja 56 vuoroa arki- ja 48 vuoroa pyhäpäivinä vuoden alusta tammikuun 29 p:ään, tämän jälkeen 59 vuoroa arki-, 57 vuoroa lauantai- ja 50 vuoroa pyhäpäivinä vuoden loppuun asti; linja 21 Arkadianaukio—Seurasaari 30 minuutin väliajoin; linja 23 Lautta-saari, Sankarihaudat—Erottaja vuoden alusta tammikuun 29 p:ään 56 vuoroa arki- ja 48 vuoroa pyhäpäivinä, sekä tämän jälkeen 60 vuoroa arki-, 59 vuoroa lauantai- ja 54 vuoroa pyhäpäivinä vuoden loppuun asti; linja 24 Lauttasaari, Vattuniementie—Erottaja koko vuoden 11—13 vuoroa päivässä ruuhka-aikoina; linja 31 Kivinokka—Sörnäisten apteekki kesäkuun 8 p:stä syyskuun 15 p:ään 10 vuoroa arki- ja 26 vuoroa pyhäpäivi-nä; sekä linja 50 Käpylä—Kaisaniemi 10 minuutin väliajoin ruuhka-aikoina vuoden alusta toukokuun 2 p:ään, jolloin liikenne lopetettiin matkustajien vähyiden vuoksi.

Omnibusyhteydet niillä esikaupunkilinjoilla, joilla on vyöhykerajoja, olivat: linja 25 Kaarela—Arkadianaukio 14 vuoroa arki- ja 11 vuoroa pyhäpäivinä vuoden alusta maaliskuun 15 p:ään ja tämän jälkeen vuoden loppuun asti 16 vuoroa arki- ja 13 vuoroa pyhäpäivinä; linja 32 Herttoniemi—Rautatientori 8—12 vuoroa päivässä koko vuoden; linja 33 Marjaniemi—Rautatientori ja 37 Hevossalmi—

Rautatientori 12—14 vuoroa vuoden alusta maaliskuun 15 p:ään, sen jälkeen 14—16 vuoroa päivässä vuoden loppuun; linja 35 Laajasalo—Rautatientori 8 vuoroa vuoden alusta kaikkina arkipäivinä sekä lisäksi 16 vuoroa pyhäpäivinä maaliskuun 15 p:stä lokakuun 19 p:ään; linja 36 Jollas—Rautatientori 8—12 vuoroa päivässä koko vuoden; linja 41 Vartiokylä—Rautatientori 12—14 vuoroa tammikuun 3 p:stä maaliskuun 15 p:ään ja siitä lähtien joulukuun 16 p:ään 14—16 vuoroa päivässä sekä sen jälkeen vuoden loppuun asti 16—22 vuoroa; linja 51 Koskela—Rautatientori 63—70 vuoroa päivässä koko vuoden; linja 52 Pirkkola—Rautatientori 14—21 vuoroa päivässä vuoden alusta joulukuun 16 p:ään ja siitä lähtien 14—24 vuoroa päivässä vuoden loppuun; linja 53 Itä-Pakila—Rautatientori 12—14 vuoroa päivässä vuoden alusta helmikuun 20 p:ään, siitä lähtien 13—15 vuoroa päivässä maaliskuun 15 p:ään ja sen jälkeen vuoden loppuun asti 14—16 vuoroa päivässä; linja 54 Länsi-Pakila—Rautatientori 12—14 vuoroa päivässä toukokuun 2 p:stä marraskuun 24 p:ään ja sen jälkeen 28—32 vuoroa päivässä vuoden loppuun asti; linja 63 Malmin hautausmaa—Rautatientori huhtikuun 15 p:stä vuoden loppuun asti 12—14 vuoroa päivässä. Kesäkuun 8 p:stä lähtien muutettiin linjan aikataulu siten, että useimmat vuorovaunut kulkivat lentokentälle asti, vuoromäärän pysyessä samana.

Niillä linjoilla, joilla on vyöhykerajoja, ja linjalla 23 oli, paitsi edellä mainittuja vuoroja, ylimääräisiä vaunuja ruuhka-aikoina arki- ja pyhäpäivinä.

Lisäksi oli linjalla 23 Lauttasaari—Erottaja lauantaisin ja pyhäaattoina 2 yövuoroa sekä pyhinä 1 vuoro vuoden alusta tammikuun 30 p:ään ja sen jälkeen 1 yövuoro arkisin sekä 2 yövuoroa pyhäaattoina ja 1 vuoro pyhinä vuoden loppuun asti.

Alla olevat luvut valaisevat omnibussliikennettä v. 1946 ja 1947:

	Vaunukilometrimäärä ¹⁾	Matkustajia		Liikennetuloja, mk		Liikennemenoja, mk		
		Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Matkustajaa kohden
V. 1946	1 829 142	12 161 297	6.65	68 144 168	37: 25	86 987 404	47: 56	7: 15
V. 1947	3 559 832	19 691 523	5.53	133 285 212	37: 44	153 080 206	43: —	7: 77
Erotus	+1 730 690	+7 530 226	—1.12	+65 141 044	+ —: 19	+66 092 802	—4: 56	+ —: 62
%	+94.6	+61.9	—16.8	+95.6	+0.5	+76.0	—9.6	+8.7

Omnibus- ja kuorma-autovaunusto käsitti vuoden päättyessä 139 vaunua, joista 76 suurta, 24 keskikokoista ja 4 pientä omnibusvaunua; 28 suurta, 4 keskikokoista ja 3 pientä kuorma-autoiksi muutettua omnibusautoa eli yhteensä 104 omnibusautoa ja 35 omnibusalustalle rakennettua kuorma-autoa. Auton etuauroja oli 8, joista 2 kärki- ja 6 siipiauraa. Omnibusvaunustosta oli vuoden loppuun mennessä 83 omnibusautoa liikennekelpoisessa kunnossa ja rekisteröitynä liikenteeseen.

Johdinvaunustoon kuului 3 vaunua.

Pakettien kuljetus, sahan toiminta ym.

Pakettien kuljetus esikaupunkeihin. Vuoden kuluessa lähetettiin laitoksen pakettitoimistojen kautta yhteensä 8 180 lähetystä.

Sahan toiminta. Askolasta toimitettiin vuoden kuluessa yhteensä 238 Std. sahattua puutavaraa.

Läiväliikenne

Laitoksen höyryalus J. L. Runeberg oli purjehduskautena liikenteessä Korkeasaaren—Pohjoissataman reitillä ja kuljetti yhteensä 592 802 matkustajaa, joista 123 632 oli 4—12-vuotiaita lapsia.

Rakennukset

Töölön puuseppien työhuoneessa ja uudessa konepajassa suoritettiin uudistus- ja korjaustöitä. Kaikkiin uuden konepajan nostopaikkoihin järjestettiin vanhoista raitio-

¹⁾ Lukuunottamatta tavarankuljetusta, jota pääasiassa suoritettiin laitoksen omiin tarpeisiin vaunukilometrimäärän ollessa v. 1947 169 845.

tiekiskoista rakennetut uudet nostolaitteet. Käämitysosastolla korotettiin 5 julkisivuikunaa 65 cm:llä. Vanhan konepajan pukuhuoneeseen sekä maalari- ja puuseppäosastoihin asennettiin höyryllä toimivat lämminvesilaitteet. Kaikki konepajat maalattiin kalkkivärillä. Vanhan konepajan pihamaa päällystettiin betonilla. Betoniteitä rakennettiin konepajojen välille kärrikuljetuksia varten. Konepajojen väliin rakennettiin rakennus koneosien puhdistamista varten lämmitetyllä lipeävedellä. Sisustustyöt eivät valmistuneet v:n 1947 kuluessa.

Vallilassa n.k. Kulosaarenhalliin järjestettiin puisten väliseinien avulla osa hallista rata osaston aurojen säilytyspaikaksi.

Omnibuskorjauspajassa suoritettiin pienehköjä uudistus- ja korjaustöitä. Konepajan pihamaa päällystettiin asfaltilla. Samalla pystytettiin uudet naftapumput, jotka sijoitettiin halli ihan sisäänajotien molemmille puolille, sekä bensiinipumppulaite 4 000 l säiliön yhteyteen. Uudet putkijohdot vedettiin naftasäiliöistä naftapumppuihin.

Ruskea-suolla sijaitsevassa ratsastushallissa, joka 60 m:n pituudelta on muutettu raitiovaunu halliksi, aukaistiin 10 oviaukkoa eteläiseen päätyseinään raitiotieraitteita varten. Lisäksi suoritettiin tarpeellisia rata- ja uudistustöitä. Töölön pannuhuoneeseen asennettiin korjattu matalapainehöyrykattila, joten höyrykattiloita on kaikkiaan 4.

Vallilan hallissa suoritti kaupungin rakennustoimisto sekalaisia korjaus- ja täydennystöitä. 5 tarkastuskanavaa eristettiin bitumilla vuotoa vastaan.

Omnibushallissa suoritettiin uudistus- ja korjaustöitä.

Kallioon Savonkadun varrelle asennettiin uusi sepelimurskaa ja lajitteluseuloinen.

Kivisiä raitiotiekorokkeita rakennettiin Kauppatorille, Salmisaareen, Aurorankadulle, Nordenskiöldinkadulle, Sturenkadulle sekä messuhallin luo väliaikainen koroke puusta. Rautatientorille rakennettiin puusta 12 omnibuskoroketta. Salmisaareen rakennettiin odotussuoja, siellä ollut vanha suoja poistettiin ja rakennettiin siitä Oulunkyläntien ja Pohjolankadun kulmaan linjan n:o 51 sekä Marjaniemeen linjan n:o 33 pääte pysäkeille odotussuojat.

K o r j a u s p a j a t

Kertomusvuoden aikana voitiin kaikki raitiovaunut ottaa täyskorjaukseen normaali-käyttökilometrien jälkeen, mutta tarveaineiden puute oli edelleen suuri.

Raitiovaunuista korjattiin perusteellisesti 132 moottorivaunua ja 82 perävaunua. 354 moottorivaunun ja 76 perävaunun puolikorjaus suoritettiin. 46 vaunua maalattiin kokonaan ja 27 vaunussa toimitettiin puolimaalaus. V:n 1947 kuluessa korjattiin yhteensä 537 yhteenajoissa vahingoittunutta vaunua.

39 omnibusautoa korjattiin perusteellisesti, ja 35 omnibusauton puolikorjaus suoritettiin. 36 omnibus-, 2 kuorma- ja 2 henkilöautoa maalattiin kokonaan, ja 18 omnibus-, 1 kuorma- ja 1 henkilöauton puolimaalaus suoritettiin. Yhteenajojen aiheuttamien vaurioiden johdosta korjattiin 165 autoa.

Kiinteä rahastajanpaikka asennettiin 38 moottori- ja 29 perävaunuun. Vain yhteen suuntaan kulkeviksi muutettiin 30 moottori- ja 24 perävaunua. Käyntiänpainovastukset siirrettiin katolle 68 moottorivaunussa.

Omnibusvaunuista, jotka oli muutettu kuorma-autoiksi, rakennettiin 15 uudelleen omnibusautoiksi. Vuoden kuluessa muutettiin 48 omnibusautoa nafta- ja 2 bensiinikäyttöisiksi.

Puukaasukäyttöisiä omnibus- ja kuorma-autoja ei ollut enää käytännössä.

Kiinteä rahastajanpaikka asennettiin 24 omnibussiin.

Höyryalus J. L. Runeberg nostettiin syksyllä Hietalahden telakalle, jossa pohjamaalauksen ja tavallisten vuosikorjausten lisäksi suoritettiin viranomaisen määräämät runko- ja konekorjaustyöt.

A j o m a k s u t

Kertomusvuoden alusta kesäkuun 22 p:ään asti olivat voimassa samat hinnat kuin v. 1946, mutta sanotusta päivästä lähtien korotettiin hinnat. Eri liikennelinjoilla sovellettiin seuraavia maksuja:

Sisäisillä raitiotielinjoilla sekä Munkkiniemen, Haagan ja Kulosaaren raitiotielinjoilla tammikuun 1 p:n ja kesäkuun 21 p:n välisenä aikana 4 mk 1 matkasta, 20 mk 6 matkaan

ja 50 mk 17 matkaan oikeuttavasta lipusta sekä kesäkuun 22 p:stä lähtien 5 mk 1 matkasta, 20 mk 5 matkaan ja 50 mk 14 matkaan oikeuttavasta lipusta, kaikki ilman siirto-oikeutta; yöliikenteessä kaksinkertainen maksu.

Pasilan raitiotielinjalla tammikuun 1 p:n ja kesäkuun 21 p:n välisenä aikana 4 mk 1 matkasta, 20 mk 6 matkaan oikeuttavasta lippuvihkosta sekä kesäkuun 22 p:stä 5 mk 1 matkasta ja 20 mk 5 matkaan oikeuttavasta lippuvihkosta; siirto-oikeus linjalle 3.

Sisäisillä omnibuslinjoilla, sekä Lauttasaaren, Seurasaaren ja Käpylän omnibuslinjoilla tammikuun 1 p:n ja kesäkuun 21 p:n välisenä aikana 7 mk 1 matkasta, 20 mk 4 matkaan ja 50 mk 11 matkaan oikeuttavasta lipusta sekä kesäkuun 22 p:stä lähtien 10 mk 1 matkasta, 20 mk 3 matkaan ja 50 mk 8 matkaan oikeuttavasta lipusta, kaikki ilman siirto-oikeutta; Lauttasaaren linjalla yöliikenteessä kaksinkertainen maksu.

Esikaupunkiomnibuslinjoilla oli voimassa yhtenäinen vyöhykehinnointelu ja seuraavat ajomaksut:

Mellunkylä, Malmin lentokenttä — Rautatientori ja Kaarela—Arkadianaukio kesäkuun 22 p:stä alkaen 24 mk 1 matkasta ja 100 mk 8 matkaan oikeuttavasta lipusta.

Hevossalmi, Jollas, Marjaniemi, Vartiokylä, Itä-Pakila, Länsi-Pakila, Malmin hautausmaa—Rautatientori ja Konala—Arkadianaukio tammikuun 1 p:n ja kesäkuun 21 p:n välisenä aikana 16 mk 1 matkasta ja 50 mk 5 matkaan oikeuttavasta lipusta sekä kesäkuun 22 p:stä lähtien 20 mk 1 matkasta ja 100 mk 9 matkaan oikeuttavasta lipusta.

Laajasalo Uppby, Kasapelto, Oulunkylä, Pirkkola, Viik—Rautatientori ja Pitäjänmäki—Arkadianaukio tammikuun 1 p:n ja kesäkuun 21 p:n välisenä aikana 13 mk 1 matkasta ja 50 mk 6 matkaan oikeuttavasta lipusta sekä kesäkuun 22 p:stä lähtien 16 mk 1 matkasta ja 100 mk 10 matkaan oikeuttavasta lipusta.

Herttoniemi, Koskela, Käpylä, Vanhakaupunki—Rautatientori ja Haaga—Arkadianaukio tammikuun 1 p:n ja kesäkuun 21 p:n välisenä aikana 10 mk 1 matkasta ja 50 mk 7 matkaan oikeuttavasta lipusta sekä kesäkuun 22 p:stä lähtien 12 mk 1 matkasta ja 100 mk 11 matkaan oikeuttavasta lipusta.

Kulosaari, Vallila—Rautatientori ja Ruskeasuo—Arkadianaukio tammikuun 1 p:n ja kesäkuun 21 p:n välisenä aikana 7 mk 1 matkasta ja kesäkuun 22 p:stä lähtien 10 mk 1 matkasta.

Koululiput. Koululaisia varten oli 20 mk:n lippu, joka oikeutti 12 matkaan kevät-lukukaudella ja 9 matkaan syyslukukaudella, kaikilla linjoilla ilman siirto-oikeutta (72 matkaa kuukaudessa).

Invaliidiliput. Invaliidi sai lunastaa 20 mk:n lipun, joka tammikuun 1 p:n ja kesäkuun 21 p:n välisenä aikana oikeutti 18 matkaan ja kesäkuun 22 p:stä lähtien 9 matkaan kaikilla linjoilla ilman siirto-oikeutta (108 matkaa kuukaudessa).

Sokeiden liput. Sokeille henkilöille myytiin 10 mk:n lippuja, jotka tammikuun 1 p:n ja kesäkuun 21 p:n välisenä aikana oikeuttivat 9 matkaan, sekä kesäkuun 22 p:stä lähtien 20 mk:n liput, jotka oikeuttivat 9 matkaan kaikilla linjoilla ilman siirto-oikeutta (108 matkaa kuukaudessa).

Kuukausiliput. Kuukausilippuja myytiin tammi—kesäkuussa seuraaviin hintoihin: 300 mk:n lippuja linjoille M Munkkiniemi—Erottaja, KB Kulosaari—Kauppatori, K Käpylä—Kauppatori ja H Haaga—Erottaja, 400 mk:n lippuja linjoille 20, 23, 24 Lauttasaari—Erottaja, 700 mk:n lippuja linjoille 25 Kaarela—Arkadianaukio, 33 ja 41 Marjaniemi, Vartiokylä—Rautatientori, 37 ja 36 Hevossalmi, Jollas, Laajasalo—Rautatientori, 53 Itä-Pakila—Rautatientori ja 54 Länsi-Pakila—Rautatientori, 600 mk:n lippuja linjalle 52 Pirkkola—Rautatientori ja 550 mk:n lippuja linjalle 51 Koskela—Rautatientori. Heinä—joulukuussa myytiin 500 mk:n lippuja linjoille 20, 23, 24 Lauttasaari—Erottaja, 780 mk:n lippuja linjoille 25 Kaarela, 33, 41 Marjaniemi, Vartiokylä, 37, 36 Hevossalmi, Jollas, Laajasalo, 53 Itä-Pakila ja 54 Länsi-Pakila, 720 mk:n lippuja linjalle 52 Pirkkola ja 700 mk:n lippuja linjalle 51 Koskela.

Vuosiliput. Henkilökohtaisia vuosilippuja saivat kaupungin laitokset lunastaa 2 400 mk:sta ja valtion laitokset ja muut järjestöt lautakunnan harkinnan mukaan 3 600 mk:n hinnasta.

Laivaliikenne Korkeasaari—Pohjoissatama. Laivalinjalla Korkeasaari—Pohjoissatama maksoivat aikuiset 10 mk yksinkertaisesta ja 20 mk edestakaisesta matkasta, 4—12-vuotiaat lapset vastaavasti 5 mk ja 10 mk. Korkeasaaren, Palosaaren ja Hylkysaaren

asukkaat maksoivat yksinkertaisesta matkasta aikuiset 4 mk ja lapset 2 mk. Retkeilyryhmään osallistuvat lapset ja invalidit maksoivat edestakaisesta matkasta 5 mk.

Kuukausi-, vuosi-, koulu- ja invalidilippujen myynti. Kuukausilippuja myytiin vuoden kuluessa yhteensä 2 852, nimittäin seuraaville linjoille: Munkkiniemi 326, Kulosaari 99, Käpylä 312, Haaga 129, Lauttasaari 1 648, Marjaniemi ja Vartiokylä 55, Hevossalmi, Jollas ja Laajasalo 27, Kaarela 5, Itä-Pakila 5, Länsi-Pakila 4, Pirkkola 23 sekä Koskela 219. Vuosilippuja myytiin 1 521.

Koululippujen ostoon oikeuttavia kortteja annettiin kevätlukukaudella 12 600 ja syyslukukaudella 12 550 oppilaalle sekä invalidilippujen ostoon oikeuttavia kortteja vuoden kuluessa 6 273.

Menot ja tulot

Liikennelaitoksen menot nousivat kertomusvuonna yhteensä 687 271 012: 75 mk:aan jakaantuen seuraaviin eriin:

Yhteiset menot:

Hallinto	4 968 407: —	
Kassa- ja tilivirasto	10 228 379: —	
Yhteiset sekalaismenot:		
Verot	6 350: —	
Vuokrat	1 555 610: —	
Vakuutusmaksut	3 583 137: —	
Työkalujen ja kaluston hankinta	2 568 092: —	
Eläkkeet	20 649 714: —	
Työntekijäin ja viranhaltijain erinäiset edut	5 664 925: 50	
Virkapuvut, liput ym.	9 421 207: —	
Lautakunnan käyttövarat	559 198: 50	44 008 234: —
		59 205 020: —

Raitiotieliikennekustannukset:

Palkkaus ym.	183 607 120: 50	
Sairasapu	17 120 402: —	
Sähkövoima	33 111 478: —	
Raitiovaunuston kunnossapito	116 984 497: 40	
Ratojen ja ilmajohtojen kunnossapito	68 423 080: 50	
Muut menot	14 244 464: 65	433 491 043: 05

Omnibussi liikennekustannukset:

Palkkaus ym.	45 193 091: 50	
Sairasapu	3 349 257: —	
Vaunusto, renkaat	12 906 847: —	
» kunnossapito	59 654 965: 50	
Polttoaine, öljy, pilke	18 182 579: —	
Käyttörakennusten kunnossapito	8 184 858: 90	
Autoverot ja -vakuutukset	5 608 607: —	153 080 205: 90

Laivaliikennemenot	6 976 209: 10	
Pilketehtaan menot	4 080 941: 50	
Asuntokiinteistöjen menot	3 110 154: 50	

Korot ja kuoletukset:

Korot	12 327 438: 70	
Poistot	15 000 000: —	27 327 438: 70
		Yhteensä mk 687 271 012: 75

Raitiotieliikenteen laskettu vaunukilometrimäärä oli yhteensä 12 452 108 ja omnibussi liikenteen ¹⁾ 3 559 832 yhteensä 16 011 940. Jos yhteiset menot, 71 532 458: 70 mk

¹⁾ Ks. alav. siv. 304.

korot mukaanluettuina, jaetaan suhteessa vaunukilometrimäärään, tulee raitiotieliikenteen osalle 55 629 100: 70 mk ja omnibusliikenteen osalle 15 903 358 mk. Raitiotieliikenteen kokonaismenot, poistot mukaanluettuina, nousivat 500 665 298: 75 mk:aan ja omnibusliikenteen 168 983 563: 90 mk:aan.

Menoerät vaunukilometriä kohden¹⁾ olivat seuraavat:

	Raitiotieliikenne mk/vkm	Omnibusliikenne mk/vkm	
Käyttörakennusten kunnossapito	1.144	2.299	
Käyttövoima	2.659	—	
Polttoaine, öljy	—	5.108	
Liikenne, palkat	14.745	12.695	
Sairasapu	1.375	0.941	
Radat ja ilmajohdot	5.495	—	
Renkaat	—	3.626	
Vaunusto	9.395	34.813	16.758
Autoverot ja -vakuutukset	—	—	41.427
Yhteiset menot.....	4.467	—	1.575
Poistot, vaunut ja ilmajohdot	0.927	—	4.467
Yhteensä mk	40.207	47.469	

Liikennelaitoksen tulot nousivat yhteensä 576 416 258: 10 mk:aan jakaantuen seuraaviin eriin:

Liikennetulot:

Raitiotieliikenteestä	425 031 099: 25	
Omnibusliikenteestä	133 285 212: 30	
Laivaliikenteestä	5 343 590: 50	563 659 902: 05
Pilketehtaan tulot	—	4 577 187: —
Asuntokiinteistötulot	—	2 235 943: 50
Sekalaiset tulot	—	5 943 225: 55
Tilivuoden tappio	—	110 854 754: 65
Yhteensä mk	687 271 012: 75	

O m a i s u u s t a s e j o u l u k u u n 31 p : n ä 1947

Vastaavaa:

Rahaa, osakkeet, saatavat:

Kassat:			
Pääkassa	1 061 407: 75		
Sivukassat.....	21 500: —	1 082 907: 75	
Puhelinosakkeet	—	363 220: —	
Tili- ym. saatavat	125 915 024: 45		127 361 152: 20
Nostamattomat määrärahat	—	—	148 670 476: —
Tarveaineet ja valmisteet	—	—	89 581 912: 15
Uudishankinnat	—	—	1 377 337: 50

Laitoksen pääoma-arvo:

Liikennekiinteistöt:

Töölön raitiovaunuhallit	1 619 800: —
Vallilan raitiovaunuhallit	3 303 330: —
Ruskeasuon vaunuvajat ja Talin halli.	1 986 500: —
Töölön raitiovaunutyöpajat	779 800: —
Vallilan raitiovaunutyöpajat.....	568 000: —

¹⁾ Ks. alav. siv. 304.

Töölön työpajakonttorirakennus	928 470: —		
Vallilan omnibushallit	5 718 840: —		
Vallilan omnibustyöpaja	1 665 000: —		
Liikennekioskit	274 500: —	16 844 240: —	
Pilketehdas		100: —	
Asuntokiinteistöt:			
Mannerheimintie 76	3 142 600: —		
Töölönkatu 49	8 053 545: —		
Porvoonkatu 12	1 131 000: —		
Hämeentie 54	4 333 500: —		
Kulosaaren tontit	11 770: —		
Lauttasaaren huvila	32 250: —	16 704 665: —	
Rataverkko:			
Radat	9 947 600: —		
Ilmajohdot ja kaapelit	320 200: —	10 267 800: —	
Raitiovaunusto:			
Moottorivaunut	301 349: —		
Perävaunut	2 075 828: —		
Aurat, työvaunut ja -autot	303 012: —	2 680 189: —	
Omnibusvaunusto:			
Omnibusvaunut	26 841 655: —		
Henkilöautot	51 470: —	26 893 125: —	
Alus J. L. Runeberg		1 900 000: —	
Kalusto		1 638 582: —	76 928 701: —
Tilivuoden tappio			110 854 754: 65
		Yhteensä mk	554 774 333: 50
<i>Vastattavaa:</i>			
Tili- ym. velat		47 079 960: —	
Siirtyvät määrärahat		148 670 476: —	
Konttokuranttivelka rahatoimistolle		282 095 196: 50	
Pääomavelka kaupungille 1.1.1947	56 794 396: —		
Laitoksen pääomavelan saattaminen yh-			
denmukaiseksi kaupungin kirjanpidon			
kanssa	26 475 305: —		
Pääoma-arvon lisäys	8 659 000: —	91 928 701: —	
Poistot		15 000 000: —	76 928 701: —
		Yhteensä mk	554 774 333: 50

Liikennelaitoksen pääoma-arvon muutokset v. 1947

	Arvo 1. 1. 1947, mk	Arvonlisäys uudishankinto- jen kautta, mk	Arvon korotus, mk	Kuoletuksat, mk	Arvo 31. 12. 1947, mk
Liikennekiinteistöt	18 452 020	—	—	1 607 680	16 844 340
Asuntokiinteistöt	17 339 700	—	—	635 035	16 704 665
Radat	1 658 600	8 289 000	—	—	9 947 600
Ilmajohdot ja kaapelit	694 600	—	—	374 400	320 200
Raitiovaunusto	13 850 944	—	—	11 170 755	2 680 189
Omnibusvaunusto	417 820	—	26 475 305	—	26 893 125
Alukset	2 200 000	—	—	300 000	1 900 000
Kalusto	2 180 712	370 000	—	912 130	1 638 582
Yhteensä	56 794 396	8 659 000	26 475 305	15 000 000	76 928 701